

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1913. Första kammaren. Nr 4.

Fredagen den 7 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 3 e. m.

Upplästes två till kammaren inkomna protokoll så lydande:

År 1913 den 5 februari sammanträdde kamrarnas valmän för att utse Riksdagens justitieombudsman; och befunnos, efter valförrättningens slut, rösterna hafva utfallit sålunda:

herr revisionssekreteraren Berndt Fridolf Engelbrekt	
Hasselrot	46 röster,
herr häradshövdingen Ossian Berger	2 röster,

i följd varav herr revisionssekreteraren Berndt Fridolf Engelbrekt Hasselrot blivit till Riksdagens justitieombudsman utsedd.

G. F. Östberg.
Carl Jansson.

O. Silfverschiöld.
E. Indebetou.

År 1913 den 5 februari sammanträdde kamrarnas valmän för att utse den man, som skall efterträda Riksdagens justitieombudsman, ifall denne, innan nästa lagtima riksdag anställt nytt val av justitieombudsman, skulle med döden avgå, samt utöva ämbetet under den tid justitieombudsmannen kan vara av svår sjukdom eller annat laga förfall därifrån hindrad; och befunnos, efter valförrättningens slut, rösterna hava utfallit sålunda:

herr häradshövdingen Ossian Berger samtliga avgivna,	
eller	47 röster;

i följd varav herr häradshövdingen Ossian Berger blivit utsedd till justitieombudsmannens efterträdare.

G. F. Östberg.
Carl Jansson.

O. Silfverschiöld.
E. Indebetou.

På framställning av herr talmannen beslöts, att de nu upplästa protokollen skulle läggas till handlingarna, ävensom att Riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet under rättas om dessa val samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag dels till förordnanden för de valda, dels till skrivelse till Konungen med anmälan om de verkställda valen, dels ock till den paragraf därom, som borde införas i riksdagsbeslutet.

Företogs val av sju ledamöter i kammarens tillfälliga utskott nr 1, till vars behandling hänvisats de inom kammaren väckta motionerna nr 7, 17, 19, 36, 65, 66, 68, 88, 89 och 98.

Därvid avlämnades 130 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i två särskilda grupper så, att en grupp bildades av 76 valsedlar med överskrift »nationella partiet» och en andra grupp av 54 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal ledamöter var nödigt, för vardera gruppen ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

nr 1 herr Hammarskjöld,
 » 2 » Hallberg,
 » 3 » Bergqvist,
 » 4 » Malmborg,

vilka fyra namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

nr 1 herr Stadener,
 » 2 » Sandler,
 » 3 » Olsson, Oscar,

vilka tre namn i denna följd uppförts å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelning av platserna mellan de båda valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till ledamöter i utskottet valda i följande ordning:

herr Hammarskjöld från »nationella partiet»,
 » Stadener » »liberala samlingspartiet»,
 » Hallberg » »nationella partiet»,
 » Sandler » »liberala samlingspartiet»,

herr Bergqvist	från »nationella partiet»,
» Malmberg	» » »
» Olsson, Oscar,	» »liberala samlingspartiet».

Företogs val av sju ledamöter i kammarens tillfälliga utskott nr 2, till vars behandling hänvisats dels fullmäktiges i riksgäldskontoret skrivelse i fråga om åtgärder för skyndsammare tryckning av Första kammarens protokoll, dels ock de inom kammaren väckta motionerna nr 14, 18, 49, 67, 86 samt 90—97.

Därvid avlämnades 132 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i två särskilda grupper så, att en grupp bildades av 79 valsedlar med överskrift »nationella partiet» och en andra grupp av 53 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal ledamöter var nödigt, för vardera gruppen ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

nr 1 friherre De Geer, Fabian,
» 2 herr Danström,
» 3 greve Spens,
» 4 herr Forssman,

vilka fyra namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

nr 1 herr Rosén,
» 2 » Steffen,
» 3 » Pettersson, Olaus,

vilka tre namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelning av platserna mellan de båda valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till ledamöter i utskottet valda i följande ordning:

friherre De Geer, Fabian, från »nationella partiet»,	
herr Rosén,	» »liberala samlingspartiet»,
» Danström	» »nationella partiet»,
» Steffen	» »liberala samlingspartiet»,
greve Spens	» »nationella partiet»,
herr Forssman	» » »
» Pettersson, Olaus,	» »liberala samlingspartiet».

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts den 5 i denna månad bordlagda nådiga proposition nr 35 till Riksdagen, angående förändring av tullsatserna å socker och sirap samt om ändrad lydelse av § 13 i förordningen med tulltaxa för inkommande varor den 9 juni 1911.

Föredrogs, men bordlades å nyo på flera ledamöters begäran bevillningsutskottets den 5 innevarande februari bordlagda betänkande nr 4.

Ledighet från riksdagsgöromålen under tio dagar från och med morgondagen beviljades herrar *Neiglick* och *Rooth*.

Justerades fyra protokollsutdrag för denna dag, varefter kammaren åtskildes kl. 3,33 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Lördagen den 8 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Justerades protokollet för den 1 i denna månad.

Herr statsrådet *Petersson* avlämnade Kungl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner till Riksdagen:

nr 44 angående tillstånd för Båraryds församling att i stället för årlig avgäld erlägga en summa en gång en för alla för lägenheten Kyrkogården nr 1, avsöndrad från förra militiebostället Båraryd nr 2 Östergård i Jönköpings län;

nr 47, angående sammanslagning av den s. k. äldre odlingslånefonden med nya odlingslånefonden till en fond, benämnd odlingslånefonden;

nr 48, angående driftkostnader under år 1914 för egnahems-
lånefonden och

nr 49, angående driftkostnader för fiskerilånefonden.

Upplästes följande inkomna skrivelse:

Til herr talmannen i Riksdagens Första kammare.

För den åtgärd, som på Riksdagen må ankomma, får jag här-
med anmäla, att f. d. riksantikvarien m. m. *Hans Hildebrand*,
hvilken den den 16 februari 1912 av Riksdagen förordnats att vara
en av kommitterade till tryckfrihetens vård, den 2 innevarande
februari avlidit. Stockholm i justitieombudsmansexpeditionen den
8 februari 1913.

Bernt Hasselrot.

Knut von Matern.

Herr talmannen yttrade, att han, efter samråd med herr tal-
mannen i Andra kammaren, finge föreslå, att vid det sammanträ-
de, som komme att hållas lördagen den 15 innevarande februari,
skulle anställas val av valmän och suppleanter för utseende av en
kommitterad för tryckfrihetens vård efter avlidne herr H. O. H.
Hildebrand.

Upplästes ett ingivet läkareintyg så lydande:

Att ledamoten av Riksdagens Första kammare herr *Gustaf
Andersson* i Kolstad för den närmaste tiden är av sjukdom hind-
rad att delta i Riksdagens förhandlingar, intygas.
Norrköping den 7 januari 1913.

Vilh. Lindvall

Leg. läkare.

Anmäldes och bordlades

statsutskottets utlåtanden:

nr 1, angående reglering av utgifterna under riksstatens första
huvudtitel, innefattande anslagen till kungl. hov- och slottsstater-
na; samt

nr 2, angående regleringen av utgifterna under riksstatens
andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet;

bevillningsutskottets betänkanden:

nr 5, i anledning av väckt motion om upphävande av tullen å plommon, sviskon och russin;

nr 6, i anledning av väckt motion om höjning av gällande tullsatser å automatverk och automatgasmätare;

nr 7, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående skattefrihet i visst fall för inkomst, förvärvad av gift kvinna; och

nr 8, i anledning av väckt motion om utarbetande och framläggande av förslag till ändring i gällande skattelagars bestämmelser angående vem utskylder av fast egendom på landet skola påföras; ävensom

bankoutskottets utlåtande nr 3, angående verkställd granskning av riksbankens styrelse och förvaltning.

Upplästes och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrivelse, nr 11, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 153 under åttonde huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställning om överlåtelse till Linköpings stad av det nuvarande läroverkshuset därstädes med tomt.

Företogs val av sex revisorer för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning sistlidna år, vilken granskning skall taga sin början den 1 oktober 1913; och befunnos, efter valförrättningens slut, hava blivit till revisorer utsedda följande ledamöter av Riksdagens Första kammare:

herr Fahlén	med 120 röster
friherre Fleming	» 120 »
herr von Geijer	» 120 »
» Hallin	» 120 »
» Neiglick	» 120 »
» Åström	» 120 »

Företogs val av tre revisorssuppleanter för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning år 1912; och befunnos, efter valförrättningens slut, hava blivit därtill utsedda följande ledamöter av Riksdagens Första kammare:

herr Ekelund	med 114 röster
» Nilsson, Johan,	» 114 »
» Hahn	» 113 » ,

sedan ordningen mellan de båda förstnämnda blivit genom lottning bestämd.

Företogs val av tjugufyra valmän för utseende av revisorer och revisorssuppleanter för granskning av riksbankens avdelningskontors i orterna räkenskaper och förvaltning år 1912; och befunnos, efter valförrättningens slut, hava blivit utsedda till valmän:

herr Antonsson	med 118 röster
» Barthelson	» 118 »
» von Baumgarten	» 118 »
friherre Beck-Friis, Johan,	» 118 »
herr Berggren	» 118 »
» Carlberg	» 118 »
» Danström	» 118 »
» af Ekenstam	» 118 »
» Ekman, Karl Johan,	» 118 »
» Ericsson, Ollas A.,	» 118 »
» von Geijer	» 118 »
greve Hamilton, Alexander,	» 118 »
herr Johanson	» 118 »
» Jonsson, Erik,	» 118 »
» Kvarnzelius	» 118 »
» Larsson, Knut,	» 118 »
» Lindblad, Ernst,	» 118 »
» Lyckholm	» 118 »
» Malmberg	» 118 »
» Nilsson, Johan,	» 118 »
» Sehlin	» 118 »
» Strömbergh	» 118 »
» Söderberg	» 118 »
» Åström	» 118 »

Företogs val av sex suppleanter för de valmän, som av kam-maren fått i uppdrag att utse revisorer och revisorssuppleanter för granskning av riksbankens avdelningskontors i orterna räkenskaper och förvaltning 1912; och befunnos, efter valförrättningens slut, hava blivit utsedda till valmanssuppleanter:

herr Gustafsson	med 107 röster
» von Bahr	» 107 »

herr Beckman, Carl Fr.,	med 107 röster
» Lindh	» 105 »
» Hahn	» 105 »
greve Hamilton, Carl,	» 104 » ,

sedan ordningen mellan dem, som erhållit lika antal röster, blivit genom särskilda lottningar bestämd.

Företogs val av tre suppleanter i kammarens tillfälliga utskott nr 1. Därvid avlämnades 117 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i två särskilda grupper så, att en grupp bildades av 68 valsedlar med överskrift »nationella partiet» och en andra grupp av 49 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för vardera gruppen ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Olsson, Valerius,
- » 2 » Magnusson, Carl,

vilka två namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes

herr Andersson, Karl A.,

vilket enda namn upptagits å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de båda valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

- herr Olsson, Valerius, från »nationella partiet»,
- » Andersson, Karl A., från »liberala samlingspartiet»,
- » Magnusson, Carl, från »nationella partiet».

Företogs val av tre suppleanter i kammarens tillfälliga utskott nr 2.

Därvid avlämnades 115 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i två särskilda grupper så, att en grupp bildades av 68 valsedlar med överskrift »nationella partiet» och en andra grupp av 47 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för vardera gruppen ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

Från »nationella partiet» uppfördes såsom

nr 1 herr Meurling,
nr 2 friherre Hermelin,

vilka två namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes

herr Klefbeck,

vilket enda namn upptagits å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de båda valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

herr Meurling från »nationella partiet»,
herr Klefbeck från »liberala samlingspartiet»,
friherre Hermelin från »nationella partiet».

Vid å nyo skedd föredragning av bevillningsutskottets den 5 och 7 innevarande månad bordlagda betänkande nr 4, i anledning av väckt motion om rätt för den värmländska gränsbefolkningen söder om Mitandersfors att i vissa fall tullfritt införa varor, biföll kammaren vad utskottet i detta betänkande hemställt.

Herr statsrådet *Schotte* avlämnade Kungl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner till Riksdagen:

nr 42, med förslag till lag angående förbud för vissa utlänningar att här i riket vistas;

nr 43, angående ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 11 oktober 1907 angående beskattning av socker;

nr 50, med förslag till lag angående utlämning av förbrytare samt till lag om ändring i 1 kap. strafflagen;

nr 52, angående försäljning av en kronan såsom danaarv till-fallen del av tomten nr 4 i kvarteret Plantan i Uppsala;

nr 53, med förslag till ändrad lydelse av § 8 mom. 4 i gäl-lande förordning med tulltaxa för inkommande varor; och

nr 54, angående uppförande å allmänna indragningsstaten av viss ersättning till innehavaren av bergmästarbostället i Filipstad m. m.

Herr *Kjellén* avgav en av honom m. fl. undertecknad motion, nr 99, om ändring av §§ 56 och 58 riksdagsordningen.

Motionen föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet följande vid sammanträdet början avlämnade nådiga propositioner till Riks-dagen:

nr 44, angående tillstånd för Båraryds församling att i stället för årlig avgäld erlægga en summa en gång för alla för lägenhe-ten Kyrkogården nr 1, avsöndrad från förra militiebostället Båra-ryd nr 2 Östergård i Jönköpings län;

nr 47, angående sammanslagning av den s. k. äldre odlingslåne-fonden med nya odlingslånefonden till en fond, benämnd odlings-lånefonden;

nr 48, angående driftkostnader under år 1914 för egnahems-lånefonden; samt

nr 49, angående driftkostnader för fiskerilånefonden.

Föredrogs och bordlades på begäran var för sig nedannämnda under sammanträdet avlämnade kungl. propositioner:

nr 42, med förslag till lag angående förbud för vissa utlän-ningar att här i riket vistas;

nr 43, angående ändrad lydelse av § 1 i förordningen den 11 oktober 1907 angående beskattning av socker;

nr 50, med förslag till lag angående utlämning av förbrytare samt till lag om ändring i 1 kap. strafflagen;

nr 52, angående försäljning av en kronan såsom danaarv till-allen del av tomten nr 4 i kvarteret Plantan i Uppsala;

nr 53, med förslag till ändrad lydelse av § 8 mom. 4 i gällande förordning med tulltaxa för inkommande varor; och

nr 54, angående uppförande å allmänna indragningsstaten av viss ersättning till innehavaren av bergmästarbostället i Filipstad m. m.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *von Mentzer* från och med den 11 till och med den 22 innevarande februari.

Anmälades och bordlades

statsutskottets utlåtande nr 3 a, angående regleringen av utgifterna under riksstatens tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet; ävensom

bevillningsutskottets betänkande nr 9, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t om ändringar i kungörelsen angående skatt för hundar.

Justerades åtta protokollsutdrag för denna dag.

Kammaren åtskildes kl. 3,22 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Tisdagen den 11 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 3,30 e. m.

Justerades protokollet för den 4 i denna månad.

Anmälades och bordlades

konstitutionsutskottets utlåtande nr 1, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och för-

slag i fråga om rätt för kommun å landet att till ordföranden i kommunalnämnden anslå gottgörelse för med uppdraget förenade besvär och kostnader; ävensom

bankoutskottets utlåtande nr 4, angående verkställd granskning av riksgäldskontorets styrelse och förvaltning.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts den 8 innevarande februari avlämnade och då bordlagda nådiga proposition nr 42, med förslag till lag angående förbud för vissa utläningar att här i riket vistas.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts den 8 innevarande månad avgivna och samma dag bordlagda nådiga proposition nr 43, angående ändrad lydelse av § 1 i förordningen den 11 oktober 1907 angående beskattning av socker.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts den 8 i denna månad avlämnade och bordlagda nådiga proposition nr 50, med förslag till lag angående utlämning av förbrytare samt till lag om ändring i 1 kap. strafflagen.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts den 8 innevarande månad avgivna och då bordlagda nådiga proposition nr 52, angående försäljning av en kronan såsom danaarv tillfallen del av tomten nr 4 i kvarteret Plantan i Uppsala.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts den 8 i denna månad avlämnade och samma dag bordlagda nådiga proposition nr 53, med förslag till ändrad lydelse av § 8 mom. 4 i gällande förordning med tulltaxa för inkommande varor.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts den 8 innevarande februari avgivna och bordlagda nådiga proposition nr 54, angående uppförande å allmänna indragningsstaten av viss ersättning till innehavaren av bergmästarbostället i Filipstad m. m.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flera ledamöters begäran följande den 8 i denna månad bordlagda ärenden, nämligen statsutskottets utlåtande nr 1, 2 och 3 a, bevillningsutskottets betänkande nr 5—9 ävensom bankoutskottets utlåtande nr 3.

Justerades fem protokollsutdrag för denna dag, varefter kam-maren åtskildes kl. 3,43 e. m.

In fidem

A. v. *Krusenstjerna.*
